

a. XI, 389

Za

2307

Q XII. 389

(cat. 5, 385)

4

A N E C D O T A
QVAEDAM
ROTBLEBIENSIA HISTORIAM HVIVS VILLAE
PLENIUS EXPLICANTIA.

NATALI LVCE
PERILLVSTRIS

ATQVE
EXCELLENTISSIMI
DOMINI
ANTONII FRIDERICI
DE BEVLWIZ,

DYNASTAE ROTLEBIAE, EICHICHT, LOEHMAE,
MVNSCHWIZ CET.

SERENISS. PRINCIPIS SCHWARTZBVRG. RV-
DOLSTAD. A CONSILII INTIMIS, CANCELLARII
SPLENDIDISSIMI, PRAESIDIS AC DIRECTORIS CONSI-
LIORVM PVBLICORVM GRAVISSIMI, ITEMQVE HERIN-
GENSIS AC STRAVSBERGENSIS DIOECETAE
MVLTO SPECTABILIS CET.

D. XXIX. IANVAR. MDCCL.

LAETIS AVSPICIIS REDEVNTE,
PRIORIBVS ADDIT COMMENTATIONIBVS ET QVAEVIS
BONA, FELICIA, FAVSTAQVE DEVOTE

PRECATVR

IOANNES FRIDERICVS MÜLDENER.

FRANCOVSAE, LITERIS KEILIANIS.

ROTLBERGIA HISTORIA HVIVS VILLAE

ANTONI FRIDERICI
DE BEULWIZ

STRASSI PRINCIPIS SCHWARZBURG. RA.

IOHANNES FRIDERICVS MULDENER

FRANCOVIAE LITERIS AEDIANIS

Vir
Perillustris atque Excellentissime,
Mecoenas pio deuenerande
cultu,

More, quo coepi, nec Tibi, quod maximum est, nec exteris, ingrato, antiquitates patriae, uel ex literis uetustis, uel ex scriptoribus, plenam fidem merentibus, exponere nunc lubentissime pergo, eo praesertim die, qui calammum incitat, non ad uota concipienda solum, sed etiam ad historias terrarum Schwarzburgicarum uberius explicandas, & quantum fieri potest, magis magisque illustrandas. De uilla Rotlebia uariisque ad eam pertinentibus rebus saepe quidem iam antea scripsi, adeo, ut nihil amplius restare putarem: ast, uti dies diem docet, ita uaria quoque se mihi obtulerunt sponte, quae non relinquenda censui, quod ad uberiores commentationum de antiquitatibus huius loci hinc inde publicatarum explanationem non solum multum faciunt, sed & abunde docebunt, me uario modo posthaec meliora doctum fuisse.

I.) Licet enim uillae Rotlebiae saepe meminerim, I.) De origina-
eamque, pristinis temporibus, saeculo nempe duode-
v. vocis Rotle-
b. biae,
cimo

cimo (a) decimo tertio (b) decimo quarto (c) *Ratheleiben*, *Ratheleyben*, *Rotheleiben* & *Roteleiben*, postea uero, subsecutis nempe saeculis (d) & recentiori aeuo, *Roteloibin*, *Rotheleben* & *Rotleben* denominatam fuisse, satis superque demonstraui, deriuationis uerbi tamen nullibi mentionem feci, quam compositam esse ex uerbo Germanorum *raden*, *roden*, *ausraden*, *ausroden* & uoce *Leybe*, quae casam seu domicilium, omnium consensu, denotat, forsitan negabit nemo, ita, ut *Ratheleiben* seu *Rotheleiben* & recentius *Roteleben* indiget locum, antea paludinosum & incultum, nunc uero per extirpationem arundineti arborumque ad incolendum aptatum, nouumque: Quod eo magis credendum existimo, quo certius est, maiores nostros per uocem *Roth* intellexisse plerumque *nouale* (e) & per uerbum *Rodeland* seu *Radeland*

(a) conf. Schedias. de anno 1746. uitas quorundam Rotleb. Dynastar. Saeculi XVI. exponens, ibique Docum. Iechsburg. de ao. 1125.

(b) conf. Schedias. de Illustri Lupinor. familia Rotlebiae conspicua de ao. 1743. ibique diploma ao. 1300. exaratum.

(c) vide commentat. de patronis eccles. Rotleb. de ao. 1740. ibique docum. de ao. 1319. item de Conrado, Hermano, Henrico & Iohanne Dynastis 1744. & chartas anno 1352. nec non anni 1362.

(d) conf. Schediasmata mea uitas Dynastar. Rotleb. exponentia de anno 1745. 1746. p. 47.

(e) vid Dipl. ap. B. Leuckfeld. in Antiqq. Walckenred. p. 359.

deland & Radefeld bona noualia agrosue nouales (f)
ipsamque denominationem castri principalis, *Rathsfeld*
dicti, ab eadem uoce necessario deducendam esse, quod
alio loco, si Deo placuerit, probandum suscipio.

II.) Deinde in memoria patronorum ecclesiae Rot-
lebiensis, 1740. auspiciatissimo hoc die natali, repetita,
posui quidem, ius illud patronatus usque ad Refor-
mationis tempus Cistercienses uirgines Francohusa-
nas retinuisse, ex quo demum ad Illustrissimos Comi-
tes Schwarzburgicos transferit; ast postea certior fa-
ctus sum ex Codice quodam manuscripto, praenomi-
natas moniales ius patronatus Rotlebiense iam anno
1446. resignasse, istudque Henrico Schwarzburgen-
sum Comiti Illustrissimo tradidisse: quod pro supplen-
da historia hic non praetereundum duxi.

II) De iure pa-
tronat. Eccles.
Rotlebiens.

III.) In memoriam porro reuoces, obsecro, *Vir Perillu-
stris atque Excellentissime*, me, rerum documentis tunc
destitutum, in commentatione de uillis Rotlebiam
iuxta sitis olim, nunc destructis, definire non potuisse,
quâ uocatus fuerit pagus, in quo sitae fuere uillae,
Rotlebia, Helmsdorf & Hermstadium, nunc uero cer-
tissimis atque indubitatis freris documentis, codici-
busque manuscriptis, certus affirmare queo, comme-
moratas uillas ad pagum *Nebelgau* olim relatas fuisse,
qui septentrionem uersus tangebatur pagum Helmgau,
ad meridiem uero pagum minorem Wipergau, prout
alibi fusius probatum dedi. (g) IV.)

(f) conf. Dipl. ap eundem in Antiqq. Kelbian. p. 166. & Il-
lustr. Dn. Hallbauer. *Anleitung zur politischen Beredsamkeit*
c. II. S. 41. p. 179.

(g.) *Vide historische Nachrichten von dem Cistercienser-Normen-
Closter zu Frankenhausen c. 1. S. XI. p. 23. 24. 25. 26.*

IV.) De uilla
Hermstedt,
Rotlebiam
uersus olim
sita.

IV. Ceterum de uilla *Hermstedt*, Rotlebiam iuxta olim sita, uaria recitauit quondam documenta (h) quibus nunc subsequens adicere non alienum existimo, ex quo uidere licet, Fridericum Seniore, Comitem Beichlingensem, eiusque Filium Fridericum, anno 1305. tres mansos, sitos apud uillam *Hermenstete*, (quae nunc deuastrata iacet) sanctimonialibus Kelbranis, praesentibus multis Nobilibus Thuringicis, donauisse:

In nomini Domini, Amen. Confirmari & aeternari debet quaeuis actio solempni testimonio litterarum, ne perire possit prolixo temporis intervallo. Nos igitur Fridericus Dei gratia Comes Senior de Bycheligen, nec non Fridericus filius noster, tenore praesentium protestamur, & ad notitiam omnium, quibus praesens scriptum fuerit exhibitum, volumus pervenire, quod nos divinae retributionis intuitu, nec non devotis precibus Sophiae Filiae nostrae favorabiliter inclinati, tres mansos, sitos apud uillam *Hermenstete*, quos Siffridus Baurus, civis Northufanus à nobis feudo tenuit, Ecclesiae ac Conuentui Sanctimonialium in Kelbra Deo dedicatarum appropriauimus, perpetuis temporibus possidendos. Testes huius rei sunt Siffridus miles de Walhusen. Reynhardus miles de Aldendorf. Conradus miles de Bennungen. Albertus miles de Wenter, Fridericus Luppini & Christianus frater suus. Conradus de Tutchinrode. Albertus de Tuchenrode, Vlricus de Bymarode & Heyno de Wechsungen. Henricus de Libenrode & alii plures fide digni. In ampliore uero certitudine & inuariabilem firmitatem

(h.) In comment. cit. de uillis Rotlebiam sitis, nunc destructis.

tatem praemissorum sigillum nostrum praesentibus
est appensum. Datum in Kelbra anno Domini
MCCC. quinto, in crastino ascensionis Domini.

V.) Denique, uariis quidem motus diplomatibus
scriptoribusque fide dignis, credidi, Rotlebiam nostram
simul cum *Hermstadio* uilla statim à Comitibus Beich-
lingensibus ad Illustrissimos Comites Schwarzburgicos
saeculo decimo quarto peruenisse: (i) uerum indaga-
tor rerum Schwarzburgicarum solertissimus, Paul.
Jouius (k) me postea docuit, Hermstadium saeculo
dicto ad Dynastiam S. R. I. liberam Heldrungensem
pertinuisse, siquidem hic P. Jouius memoriae prodi-
dit, quod Fridericus Dynasta Heldrunge, & miles,
prout uocatur, famosus, primo mensis Augusti 1324.
uillam Hermstadium, cum omnibus, ad eam per-
tinentibus, iuribus, Heinrico Juniori Hohnsteinensium
Comiti uendiderit, adhibitis inter alios testibus, Fri-
derico de Werter. Heinrico de Kuzleben, Friderico
de Germar, Friderico de Wolckramshausen, pluri-
busque uiris probis & conspicuis. Ex quo tuto colli-
gi potest, non Comites Beichlingenses solum, sed &
Dynastas Heldrungeneses, nec non Hohnsteinenses &
Schwarzburgicos Comites Hermstadio quondam im-
perasse, usque dum temporum iniuria pagus iste plane
destructus fuerit, agrique ad eum pertinentes ab in-
colis Rotlebiae uicinis occuparentur.

V.) De eadem
uilla.

Haec

(i) conf. comment. m. de illustri Lupinorum familia, Rotle-
biae quondam conspicua.

(k) in Chron. Schwarzb. MSpto P. V.

Haec sunt anecdota, *Vir Perillustris atque Excel-*
lentissime, quae reliquis de Rotlebia & Hermstadio
uilla, nunc desolata, commentationibus, addere non
dubitaui. Faxit Deus Ter Optimus Maximus, ut
eximia, quae Rotlebiae possides, bona, destruantur
nunquam, in dies potius augeantur firmenturque!
Summum Numen clementissime porro concedat,
opto, ut felicissimus eorundem per multos adhuc an-
nos sis possessor, ut bene uertat, quod agis, ut sem-
per sis saluus cum *Generosissima Tua Domo*, & ut
demum exoptatus iste dies laetis auspiciis saepe re-
uertatur. Dabam Francohusae d. XXIX. Januar.
MDCCL.

Pom Za 21307

ULB Halle

3

003 871 193

VD 78

Sb.

n. p.

ANECDOTA
QVAEDAM
ROTBLEBIENSIA HISTORIAM HVIVS VILLAE
PLENIVS EXPLICANTIA.

NATALI LVCE
PERILLVSTRIS

ATQVE
EXCELLENTISSIMI
DOMINI
ANTONII FRIDERICI
DE BEVLWIZ,

DYNASTAE ROTLEBIAE, EICHICHT, LOEHMAE,
MVNSCHWIZ CET.

SERENISS. PRINCIPIIS SCHWARTZBVRG. RV-
DOLSTAD. A CONSILIIIS INTIMIS, CANCELLARII
SPLENDIDISSIMI, PRAESIDIS AC DIRECTORIS CONSI-
LIORVM PVBLICORVM GRAVISSIMI, ITEMQVE HERIN-
GENSIS AC STRAVSBERGENSIS DIOECETAE
MVLTO SPECTABILIS CET.

D. XXIX. IANVAR. MDCCL.

LAETIS AVSPICIIS REDEVNTE,
PRIORIBVS ADDIT COMMENTATIONIBVS ET QVAEIVS
BONA, FELICIA, FAVSTAQVE DEVOTE

PRECATVR

IOANNES FRIDERICVS MÜLDENER.

FRANCOHVSAE, LITERIS KEILIANIS.